

Underlag planeringsprinciper

Beräkningsunderlag för ersättning inomkommunalt resande i regional busstrafik för rambudget 2024

Innehåll

Beräkning schablon för inomkommunalt resande	2
Linje 550A	3
Kontroll av signifikant andel inomkommunalt resande	3
Beräkning av schablonvärde för inomkommunalt resande	3
Beräkning av ersättning för inomkommunalt resande	3
Linje 515	5
Kontroll av signifikant andel inomkommunalt resande	5
Beräkning av schablonvärde för inomkommunalt resande	5
Beräkning av ersättning för inomkommunalt resande linje 515	6
Linje 569	7
Kontroll av signifikant andel inomkommunalt resande	7
Sammanfattning	8

Beräkning schablon för inomkommunalt resande

I enlighet med planeringsprinciper (KTM 220046) punkt 10 gäller att:

”Kommun som önskar att annan taxa än regional taxa ska gälla inom kommunen även för regional stomtrafik betalar mellanskillnaden mellan ordinarie och kommunens prissättning enligt en upprättad schablon”.

Detta dokument ska beskriva var denna punkt bör få effekt och vilka effekter i sådana fall det innebär avseende ersättning som kommun ska ge till Regionen för rambudget 2024. För praktisk hantering av punkt 10 ser Region Västmanland att det inomkommunala resandet ska stå för en betydande andel av det totala resandet på linjen. En tumregel är att åtminstone 10 procent av det totala resandet på linjen ska ske inom en kommun för att ersättning ska vara aktuellt.

En genomgång av varje regional linje utifrån hur stor andel av resorna som sker med en biljett giltig inom en zon (lika med kommun) av det totala resandet visar att det är två linjer som har en större andel resande inom en eller flera kommuner. Linje 515 mellan Köping-Kolbäck-Västerås samt linje 550A mellan Skinnskatteberg och Köping. Därutöver har linje 569 en viss andel inomkommunala resor som föranleder fördjupad analys.

Linje	Antal valideringar zon-biljett	Totalt valideringar	Andel zombiljetter	Signifikant andel inomkommunalt resande
500	360	16 619	2%	Nej
501 (550A)	5 925	10 987	54%	Ja
502 (550B)	59	9 104	1%	Nej
5151	210	28 632	1%	Nej
514	639	18 015	4%	Nej
515	3 248	11 233	29%	Ja
551	49	7 946	1%	Nej
569	1 161	11 578	10%	Ja
Summa	11 651	114 114	10%	

Den metod som används här är inte tillämpbar för det fall en kommun har önskemål om nolltaxa då beräkningen utgår från valideringar. För det fall det kan bli aktuellt för nolltaxa att gälla på delar av en regional linje kommer ett särskilt beräkningsunderlag att tas fram som underlag inför eventuellt beslut.

Detta beräkningsunderlag ska uppdateras årligen inför varje rambudgetprocess.

Linje 550A

Kontroll av signifikant andel inomkommunalt resande

Andel som reser inom en kommun på linje 550A uppgår till 71 procent varav 67 inom Köpings kommun, i huvudsak mellan Kolsva och Köping. Beräkningen baseras på antalet påstigande vid hållplatser inom respektive kommun i riktningen mot respektive kommunhuvudort. Värdet multipliceras därefter med två för att ta hänsyn till returresa.

Beräkningen har gjorts för veckorna 41 och 42 2022.

Kontrollen visar således att en stor del av linje 550A är baserat på inomkommunalt resandebehov för Köpings kommun men inte för Skinnskattebergs kommun.

Sträcka	Påstigande huvudriktning	Uppräkning båda riktningar	Andel	Inomkommunalt resande
Antal påstigande inom Köpings kommun	1 828	3 656	67%	Ja
Antal påstigande inom Skinnskattebergs kommun	113	226	4%	Nej
Summa linje 550A	5 494			

Beräkning av schablonvärde för inomkommunalt resande

Köpings kommun

För beräkning av schablonvärde har det tagits fram fördelning av resande per biljettkategori för enkelbiljetter, 10-biljetter, 30-dagarsbiljetter samt skolkort uppdelat på vuxen (helt pris) och ungdom/student (reducerat pris). För 30-dagarsbiljett och skolkort antas 40 resor göras per månad.

Resor med skolkort beräknas för enkelhets skull här in under samma pris som 30-dagarskort. För att få fram ett riktvärde används skillnaden mellan biljettpriser för kommunzon Köping och länszon.

Biljettkategori	Andel Vuxen	Andel ungdom	Prisskillnad per resa Vuxen	Prisskillnad per resa Ungdom	Beräknad prisskillnad per resa ¹	
Enkelbiljett	10%	9%	29 kr	15 kr	2,81 kr	1,29 kr
10-biljett	11%	4%	23 kr	12 kr	2,45 kr	0,51 kr
30-dagarsbiljett/ skolkort	22%	45%	11,75 kr	6.63kr	2,60 kr	2,97 kr
Summa	42%	58%			11,90 kr (exkl moms)	

Utifrån beräkningen fås ett schablonvärde på 11,90 kr exklusive moms fram vilket är den genomsnittliga ersättningen som Köpings kommun då bör kompensera regionen med för inomkommunala resor.

Beräkning av ersättning för inomkommunalt resande

Köpings kommun

För beräkningen används de värden som kalkylerats fram ovan för antal resor och schablonvärde pris per resa. Antalet resor uppgår enligt ovan till 3 656 resor under en tvåveckorsperiod. För helårsvärde multipliceras detta med 20 (för att alltså motsvara 40 av årets 52 veckor).

¹ Beräknas utifrån andel i biljettkategori x prisskillnad och så vidare. Exempel enkelbiljett vuxen beräknas 10 % x 29 kr = 2,81 kr.

Därutöver antas en del av de inomkommunala resorna som görs på linje 550A fortsätta vidare till exempelvis Västerås eller Kungsör. Därför räknas antalet påstigande ner schablonmässigt med 15 procent.

$$11,90 \text{ kr} \times (3\,656 \text{ resor} \times 0,85) \times 20 \text{ veckor} = \mathbf{739\,651 \text{kr}}$$

Den kompensation som Köpings kommun enligt förslaget om planeringsprinciper då ska ersätta Region Västmanland med för inomkommunala resor med linje 550A uppgår då till 739 651 kr per år (exkl moms). Beloppet avrundas till 740 000 kr.

Detta belopp föreslås ligga till grund för rambudget 2024.

Linje 515

Kontroll av signifikant andel inomkommunalt resande

Andel som reser inomkommunalt på sträckan uppgår till 29 procent varav 26 procent är resor inom Västerås kommun, i huvudsak mellan Dingtuna och Västerås.

Beräkningen baseras på antalet påstigande vid hållplatser inom respektive kommun i riktningen mot respektive kommunhuvudort. Värdet multipliceras därefter med två för att ta hänsyn till returresa.

Beräkningen har gjorts för veckorna 41 och 42 2022.

Kontrollen visar således att Västerås kommun ska kompensera Region Västmanland för inomkommunalt resande på linje 515 medan resandet inom Köpings kommun är för begränsat.

Sträcka	Påstigande huvudriktning	Uppräkning båda riktningar	Andel	Inomkommunalt resande
Antal påstigande Köpings kommun	83	166	3%	Nej
Antal påstigande Västerås kommun	707	1 414	26%	Ja
Summa linje 515	5 358			

Beräkning av schablonvärde för inomkommunalt resande

Västerås kommun

För beräkning av schablonvärde har det tagits fram fördelning av resande per biljettkategori för enkelbiljetter, 10-biljetter, 30-dagarsbiljetter samt skolkort uppdelat på vuxen (helt pris) och ungdom/student (reducerat pris). För 30-dagarsbiljett och skolkort antas 40 resor göras per månad.

Resor med skolkort beräknas för enkelhets skull här in under samma pris som 30-dagarskort.

För att få fram ett riktvärde används skillnaden mellan biljettpriser för kommunzon Västerås och länszon.

Biljettkategori	Andel Vuxen	Andel ungdom	Prisskillnad per resa Vuxen	Prisskillnad per resa Ungdom	Beräknad prisskillnad per resa ²	
Enkelbiljett	12%	5%	26 kr	13 kr	3,08	0,71
10-biljett	7%	11%	19 kr	9 kr	1,29	1,02
30-dagarsbiljett/ skolkort	20%	44%	11,75 kr	6,63 kr	2,36	2,95
Summa	39%	61%			10,76 (exkl moms)	

Utifrån beräkningen fås ett schablonvärde exklusive moms på 10,76 kr vilket är den genomsnittliga ersättningen som Västerås Stad då bör kompensera regionen med för inomkommunala resor.

² Beräknas utifrån andel i biljettkategori x prisskillnad och så vidare. Exempel enkelbiljett vuxen beräknas 12 % x 26 kr = 3,08 kr.

Beräkning av ersättning för inomkommunalt resande linje 515

Västerås kommun

För beräkningen används de värden som kalkylerats fram ovan för antal resor samt schablonvärde pris per resa. Antalet resor uppgår enligt ovan till 1 414 resor under en tvåveckorsperiod. För helårsvärde multipliceras detta med 20 (för att alltså motsvara 40 av årets 52 veckor).

Därutöver antas en del av de inomkommunala resorna som görs fortsätta vidare till exempelvis Stockholm. Därför räknas antalet påstigande ner schablonmässigt med 15 procent.

$$10,76 \text{ kr} \times (1\,414 \text{ resor} \times 0,85) \times 20 \text{ veckor} = \mathbf{258\,739 \text{ kr}}$$

Den kompensation som Västerås Stad enligt förslaget om planeringsprinciper då ska ersätta Region Västmanland med för inomkommunala resor med linje 515 uppgår då till 258 739 kr per år (exkl moms). Beloppet avrundas till 260 000 kr.

Detta belopp föreslås ligga till grund för rambudget 2024.

Linje 569

Kontroll av signifikant andel inomkommunalt resande

Andel som reser inomkommunalt på linje 569 uppgår till 8 procent varav 6 procent är resor inom Västerås kommun. Värdet är således något lägre än vad som framgår vid kontroll av zon- respektive länsbiljetter vilket kan indikera att visst resande med felaktig giltighet kan ske på linjen.

Bedömningen är att 6 procent av resandet inom Västerås kommun inte är tillräckligt för att motivera särskild fakturering.

Situationen förändras om Sala kommun önskar att införa nolltaxa på linje 569 inom Sala kommun.

Sträcka	Påstigande huvudriktning	Uppräkning båda riktningar	Andel	Inomkommunalt resande
Antal påstigande Västerås kommun	178	356	6%	Nej
Antal påstigande Sala kommun	54	108	2%	Nej
Summa linje 569	5 483			

Sammanfattning

Kommun	Ersättning rambudget 2024	Kommentar
Arboga	-	Inga betydande inomkommunala relationer finns
Fagersta	-	Inga betydande inomkommunala relationer finns
Hallstahammar	-	Inga betydande inomkommunala relationer finns
Kungsör	-	Inga betydande inomkommunala relationer finns
Köping	740 000 kr	Avser resande Kolsva-Köping linje 550A
Norberg	-	Inga betydande inomkommunala relationer finns
Sala	-	Kan bli aktuellt linje 569 Tomta-Sala
Skinnskatteberg	-	Inga betydande inomkommunala relationer finns
Surahammar	-	Inga betydande inomkommunala relationer finns
Västerås	260 000 kr	Avser Dingtuna-Västerås linje 515. Kan bli aktuellt linje 569 Hallsta vägskäl – Västerås.
Summa	1 000 000 kr	